

1990-90

Sa
ZU

POST
APO

TRON & X-DOG

Michal Škapa & Ondřej Vyhnánek | POST-AP0

11. 9. – 13. 9. 2015

PopUpStudio - Gallery

Kurátor: Pavel Kubesa

Michal Škapa (nar. 1978) je neodmyslitelnou součástí fungování místní graffiti scény. Dlouhodobě přispívá k její životaschopnosti nejen jako výkonný umělec, ale také jako realizátor množství grafických návrhů knih, katalogů, plakátů. Pracuje v rozličných médiích a formátech od realizace muralů, akrylové rukopisné abstrakce, air-brushové figurativní kompozice, až po site-specific instalace a prostorové objekty. Prezentoval Českou republiku na výstavě v EXPO 2010 v Šanghaji, vystavoval v řadě prestižních galerií (GHMP, Mánes, DOX, Trafačka, Gask v Kutné Hoře, GAVU v Chebu). Na podzim 2014 realizoval velkou samostatnou výstavu Graffoman v pražské The Chemistry Gallery. Je zakladatelem sítotiskové dílny Analog!Bros a blízkým spolupracovníkem labelu BiggBoss.

Ondřej Vyhnánek aka X-DOG (nar. 1983) hovoří o podstatě své tvorby jako o „houbě, která nasává okolní svět“. Namísto příznačné typografické obsese klasických graffiti writerů, od počátku tvorby se do jeho realizací vkrádá silný narativní prvek, charakter určitého superhrdiny či komentář aktuální lidské situace. X-DOG realizoval velké množství muralů, s Pastou Onerem, Janem Kalábem a Michalem Škapou je spoluautorem nástěnné realizace na Národní třídě. Dlouhodobě pracuje s keramikou, ze které vytváří výrazné expresivní objekty, bysty a modely. V Rio de Janeiro realizoval s Plebem velkolepou mozaiku ve veřejném prostoru v prostředí chudinské favely.

Michal Škapa a Ondřej Vyhnánek coby rutiněři domácí street artové a graffiti scény se rozhodli nově představit také jako spoluautoři výrazných a expresivních závěsných obrazů, které po vzoru jejich samostatné autorské tvorby komentují současné civilizační klima prostřednictvím pevných, ale současně i bezútěšných vizí daleké či blízké budoucnosti.

Kooperace či spoluautorství je princip, který je pevně zakořeněn a slibně rozšířen v graffiti a street artových komunitách po celém světě. Českým divákům mohou být známí How and Nosm, umělecké graffiti duo, které bylo součástí výstavy Městem posedlí (GHMP, 2013) či polští Etam Cru, výraznými osobnostmi mohou být i ukrajinští Interesni Kazki, arizonští FAILÉ či němečtí Zebrating a Os Gemeos z Brazílie. Michal Škapa (aka TRON) s Ondřejem Vyhnánkem (XDOG) realizovali množství nástěnných maleb. Nyní se však setkáváme s modelem autorství, kdy dva autoři vytvářejí komplexní závěsný obraz, který není spojením odlišných segmentů, autonomních artworků jednotlivých autorů, ale je výsledkem společného tvůrčího procesu. Škapa a Vyhnánek se zde realizují skrze prolínání technik, vzájemnou konfrontaci vlastních symbolických rejstříků, skrze vrstvení dvou tvarosloví a vpisováním vlastní stopy do rukopisu druhého spolutvůrce. Ne zcela zbytečně se nabízí paralela s metodami „kresebného dua“ Jiřího Franty a Davida Böhma v jejich procesuálněji laděných site specific projektech a instalacích. Avšak právě princip „stopy“ či „vpisování“ u Škapy a Vyhnánka přesahuje formální rovinu a rozvíjí se plně i v literárním významu díla.

Michal Škapa, po jeho obsáhlé výstavě Graffoman, v níž se věnoval převážně fenoménu písma a gestičnosti writerského „tagu“, se totiž

nyní obrací zpět k narativnější malbě, figurativnější vizualitě a své charakteristické tematické „post-apokalyptického světa“. V Škapově tvorbě se znovuobjevuje symbol auta a expresivních vrakovišť, která v podobě nahuštěných horizontálních vrstev připomínají sedimentární horniny, jakési „půdy daleké budoucnosti“. Škapa promalovává obrazy svým typickým stínováním technikou airbrushu a volí škálu výrazných barev, jejíž počet však redukuje na absolutní minimum. Často se tak s Ondřejem Vyhnánkem setkávají ve společných obrazech až v monochromatických „prolínačkách“ tvarů organického a anorganického světa. Vyhnánek naopak kontinuálně rozvíjí ve své malbě téma evoluce, přírodní adaptace a jejich vizuálních aspektů. Pracuje tak s motivem mimikrických kreseb, které zkoumá a rozvíjí v zahuštěné obrazové ploše. Mimikry, známé třeba v podobě ochranného zbarvení křídel motýlů, které připomíná „obličej“ či oči predátora, přesahují u Ondřeje Vyhnánka však svou přirozenou funkci a coby skryté estetizované vizuální znaky symbolizují mysteriózní svět, mytické postavy, nadpřirozeno či samotné obrazy postavy Boha.

Škapovy usazeniny karosérií a Vyhnánkovy mimikry jsou dva modely vpisování stopy „vlastního DNA“ do historie a podoby života na Zemi. Tronovy obrazy civilizačních neduhů se usazují spíše ve spodních patrech malby, na kterou se naopak shora vrství obrazce „rafinované lži“ tvorů, které často jen tak zašlápneme. Jindy vidíme postupnou proměnu vraku v brouka, respektive brouka ve vrak v závislosti na tom, jaký směr „čtení“ obrazu si zvolíme. Cykličnost jakožto stálost a nepřerušitelnost opakování a současně konflikt a protichůdný pohyb prostupují Tronovu a Xdogovu jednotu. „Jsme jedno, jeden střídá druhého: Král je mrtev, ať žije král!“. A nezůstává jen u konstatování a rovnou se oba („writersky“) ptají: „A jak se vpíšeš Ty?“

